

Omgevingsdienst
ZUID-LIMBURG

BEGROTING 2027

Meerjarenraming 2028-2030

Februari 2026
Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Limburglaan 10, 6202 GA Maastricht

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	03
1.1 Context begroting 2027	03
1.2 Missie en visie	03
1.3 Ontwikkelingen	03
2. BEHEER VAN DE OMGEVINGSDIENST	05
2.1 Vergunningverlening	06
2.2 Toezicht en handhaving	07
2.3 Advies en Onderzoek	12
3. FINANCIËEL	14
3.1 Financiële context	14
3.2 Taakvelden	14
3.3 Begrotingsmutaties	14
3.4 Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030	16
3.5 Overhead	17
3.6 Toelichting Begroting	17
3.7 Geprognosticeerde balans	19
3.8 Investeringsbegroting	19
4. VERPLICHTE PARAGRAFEN	20
4.1 Lokale heffingen	20
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	20
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	21
4.4 Financiering	21
4.5 Bedrijfsvoering	22
4.6 Verbonden partijen	22
4.7 Grondbeleid	22
5. BEDRIJFSVOERING	23
5.1 Personeel- en organisatiebeleid	23
5.2 Informatiemanagement	23
5.3 Ondersteuning	25
6. BIJLAGEN	26
6.1 Risico-inventarisatie	26
6.2 Tarievenoverzicht	34
6.3 Wijziging financieringssystematiek	36
6.4 Bijdrage per deelnemer	38
6.5 Lijst met afkortingen	40

1.

INLEIDING

1.1 CONTEXT BEGROTING 2027

Vooruitkijken naar 2027 betekent anticiperen op een omgeving in transitie. Zeer zorgwekkende stoffen, energietransitie, circulaire economie en een gezonde leefomgeving zijn niet langer abstracte begrippen, maar urgente opgaven die ons dagelijks werk raken. Als Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) staan wij midden in deze dynamiek. Wij zijn de schakel tussen beleid en praktijk, tussen ambitie en uitvoering, tussen overheid, bedrijven en inwoners.

In deze begroting worden diverse ontwikkelingen beschreven die invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. In 2025 heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar aanvullende taken die de deelnemers bij de ODZL willen onderbrengen. Voor 2027 verwachten we een groei van de VTH(A)-milieutaken (Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving & Advies). Tegelijkertijd erkennen we dat de maatschappelijke context verandert. Dat vraagt om flexibiliteit, samenwerking en innovatie.

We blijven inzetten op automatisering, digitalisering en standaardisatie, wat de efficiëntie en kwaliteit verhoogt. Hierdoor kunnen nieuwe taken zoveel mogelijk binnen bestaande budgetten worden opgevangen. Waar dit niet

realistisch is, lichten we dit toe in deze begroting, of via een begrotingswijziging in 2027. We hebben hierbij oog voor de financiële druk bij onze deelnemers.

Onze huidige toekomstvisie liep tot eind 2025. In dat jaar lag de focus op de intensieve uitvoering van de acties die bijdragen aan een robuuste organisatie. Om voldoende ruimte te bieden voor deze implementatie, starten we in 2026 met het opstellen van een nieuwe toekomstvisie voor de periode 2026–2030. Deze timing sluit aan bij de start van nieuwe colleges en het aantreden van een nieuw algemeen bestuur, waardoor we gezamenlijk richting kunnen geven aan de koers van de organisatie in de komende bestuursperiode.

1.2 MISSIE EN VISIE

Missie

Wij werken samen met partners aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor iedereen in Limburg, nu én voor toekomstige generaties.

Visie

Wij dragen bij aan een toekomstbestendig Limburg door als autoriteit op een slimme en veerkrachtige manier in te spelen op milieuvraagstukken. Met specialistische kennis, regionale betrokkenheid en betrouwbare dienstverlening creëren we een betere leefkwaliteit voor de samenleving.

1.3 ONTWIKKELINGEN

De afgelopen jaren is sterk ingezet op het robuust worden van de ODZL. De organisatie is daartoe versterkt, processen zijn verbeterd en de samenwerking met onze partners is versterkt. Dit proces wordt afgerond in 2026. Uiterlijk op 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten

robuust zijn. In 2027 is het zaak om ook robuust te blijven mede gelet op de ontwikkelingen die op ons af komen.

De komende jaren staat de organisatie voor een reeks ingrijpende ontwikkelingen die het werkveld fundamenteel zullen veranderen. Deze veranderingen raken aan maatschappelijke, technologische, economische en wettelijke thema's, en vragen om een integrale en toekomstgerichte benadering.

In de samenleving groeit de aandacht voor brede welvaart en leefbaarheid. In Limburg wordt sterk ingezet op het verbeteren van de leefomgeving in wijken en dorpen, met nadruk op gezondheid, sociale cohesie en het herstel van vertrouwen in de overheid. Dit vraagt om een responsieve overheid die beter aansluit bij de leefwereld van burgers. Tegelijkertijd ondergaat de regio een ruimtelijke transformatie, waarbij wonen, werken, natuur en infrastructuur in balans moeten worden gebracht. Deze integrale gebiedsontwikkeling is essentieel om de leefomgeving duurzaam en toekomstbestendig in te richten. De ODZL speelt daarin een essentiële rol, als het gaat om de zorg voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Technologische innovaties bieden hierbij nieuwe kansen. Door de inzet van data-analyse en risico gestuurd toezicht kunnen milieuproblemen sneller worden opgespoord en aangepakt. Digitale dienstverlening via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) maakt het voor burgers en bedrijven eenvoudiger om vergunningen aan te vragen en informatie te vinden. Daarnaast ontstaan er regionale samenwerkingsplatformen, zoals datalabs, die de uitwisseling van kennis en data bevorderen. Ook vernieuwende instrumenten zoals drones en sensoren maken het mogelijk om efficiënter en effectiever toezicht te houden.

Economisch gezien staat de uitvoeringskracht van gemeenten onder druk door bezuinigingen op het Gemeentefonds. Tegelijkertijd bieden de energietransitie en de circulaire economie nieuwe kansen voor duurzame ontwikkeling. Omgevingsdiensten moeten hierop anticiperen in hun toezicht en vergunningverlening.

Met de invoering van de Omgevingswet in 2024 is het juridische landschap fundamenteel veranderd. Het zal nog geruime tijd duren voordat de gevolgen van deze ingrijpende wetswijziging volledig zijn doorgedrongen. De effecten van de inwerkingtreding zullen ook in 2027 nog hun doorwerking hebben. De wet bundelde 26 bestaande wetten en introduceerde een integrale aanpak

van de fysieke leefomgeving. Voor omgevingsdiensten betekent dit een verschuiving van taakgericht naar resultaatgericht werken. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is vanaf 2024 (in stappen) ingegaan. Deze wet versterkt de rol van private kwaliteitsborgers en verandert de toezichtstructuur bij bouwprojecten. Tegelijkertijd zijn er nieuwe kwaliteitscriteria vastgesteld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze stellen hogere eisen aan de deskundigheid, capaciteit en werkwijze van omgevingsdiensten. Tot slot moeten robuustheidscriteria bijdragen aan een grotere weerbaarheid van deze diensten tegen maatschappelijke en bestuurlijke druk.

Ook zijn er specifieke milieu- en toezichtontwikkelingen die extra aandacht vragen. De intensivering van emissiemetingen maakt het mogelijk om sneller in te grijpen bij overschrijdingen. Dit draagt bij aan een gezondere leefomgeving. Daarbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar een landelijk dekkend model.

Indirecte lozingen vormen een risico voor de waterkwaliteit, en de Kaderrichtlijn Water verplicht tot verbetering van waterlichamen. Ketentoezicht wordt belangrijker om risico's zoals illegale lozingen of afvaldumping beter te beheersen. Ook het inzicht in en de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) krijgt prioriteit, evenals de uitbreiding van defensie terreinen en de milieueffecten daarvan.

Voor de zes Seveso-omgevingsdiensten wordt een programma opgesteld voor samenwerking op het gebied van externe veiligheid. Ook de ODZL levert een inhoudelijke bijdrage aan dit initiatief. Om schade bij grote incidenten effectief te kunnen herstellen, is een verplichte financiële zekerheidsstelling voor majeure risicobedrijven (SEVESO en IPPC) essentieel. Zo wordt voorkomen dat de maatschappelijke kosten van dergelijke calamiteiten op de samenleving worden afgewenteld.

De stikstofproblematiek, de woningbouwopgave en de bredere opgave van omgevingsveiligheid maken het werkveld complexer. Milieucriminaliteit, ondermijning en dreigingsbeelden vragen om intensieve samenwerking met politie, justitie en andere partners.

Al deze ontwikkelingen onderstrepen de noodzaak van een wendbare, deskundige en goed toegeruste omgevingsdienst. Alleen zo kan onze regio zich ontwikkelen tot een regio met een schone, gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen.

2.

BEHEER VAN DE OMGEVINGSDIENST

TAKEN

Onze taken zijn het in opdracht van gemeenten en provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau. De organisatie heeft hiervoor eigen werknemers in dienst en huurt daarnaast op contractbasis extra personeel en/of specifieke expertise in.

PRESTATIES

We maken afspraken met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens is het ook belangrijk om tijdig te overleggen en tussentijds te communiceren met de opdrachtgevers.

De prestaties worden opgenomen in een jaarlijks werkprogramma (=uitvoeringsprogramma) dat besproken en afgestemd wordt met de opdrachtgevers, waarna het werkprogramma door hen wordt vastgesteld.

Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Speerpunt	Prestatie indicator
Proactief informeren van opdrachtgever	2 maal per jaar voortgangsrapportage en 1 eindrapportage conform planning in werkprogramma ODZL Voorjaars- en najaarsrapportage en jaarverslag/jaarrekening
Periodiek overleg opdrachtgever	Per kwartaal overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (contracthouders en accountmanagers)
Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau	Werken conform de kwaliteitscriteria

Met een overspannen arbeidsmarkt staat ook onze beschikbare capaciteit onder druk. We sluiten niet uit dat dit ook in 2027 consequenties kan hebben voor de uitvoering van de werkprogramma's. Als zich dit inderdaad voordoet voeren we hierover tijdig het gesprek met de opdrachtgevers.

2.1 VERGUNNINGVERLENING TAKEN

Voor alle opdrachtgevers verzorgen we voor wat betreft de milieutaken de vergunningverlening en afhandeling van milieumeldingen over de gehele breedte van de Omgevingswet. Voor de locaties met als bevoegd gezag de provincie Limburg, bestaan de werkzaamheden daarnaast uit de behandeling van omgevingsvergunningen voor het bouwen of wijzigen van een bouwwerk.

Voor een aantal gemeenten behandelen we daarnaast diverse soorten ontheffingen, bijvoorbeeld voor het tijdelijk overschrijden van geluidnormen, het vervoeren van 'gevaarlijke stoffen' of het vuur stoken in de open lucht.

Voor de provincie Limburg voeren we tot slot de diverse taken met betrekking tot vuurwerk uit, zoals de afhandeling van vuurwerkmeldingen en het verlenen van ontbrandingstoestemmingen.

Als een van de zes landelijke omgevingsdiensten voor de Seveso- en RIE-4 bedrijven hebben we een bijzondere wettelijke taak. Vanuit onze expertise zijn wij belast met de uitvoering van het volledige VTH-pakket voor Seveso-inrichtingen in de gehele provincie Limburg, voor zowel milieu als bouw.

PRESTATIES

Binnen vergunningverlening werken we aan de volgende speerpunten en streven we ernaar de benoemde prestatie indicatoren te behalen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Tijdige vergunningen	90% van de omgevingsvergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding.	VTH-applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum.
	95% van de omgevingsvergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding.	Communicatie middels voortgangsrapportages.
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag.	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging.	VTH-applicatie op basis van adviesaanvraag én adviesdatum.
Kwaliteit	Omgevingsvergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State.
	Van de bezwaar- en beroepschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	Communicatie middels voortgangsrapportages.
Actualiteit	85% van de omgevingsvergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen geactualiseerd naar aanleiding van nieuwe BBT-conclusies/BREF's	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State in relatie tot toezichts- en handhavingsacties.

ONTWIKKELINGEN

Op het gebied van vergunningverlening voorzien we de volgende ontwikkelingen die in 2027 invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren:

Omgevingswet

Hoewel de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking is getreden, wordt de volle reikwijdte ervan pas in de jaren daarna voelbaar. De Omgevingswet introduceerde diverse nieuwe elementen die de uitvoering van procedures aanzienlijk bemoeilijken. Onderwerpen zoals het advies met instemming, het vervallen van de onlosmakelijkheid tussen besluiten, en de aanwezigheid van talrijke open en vaag geformuleerde wetsartikelen zorgen voor juridische onzekerheid en interpretatieverschillen. Deze onduidelijkheden leiden in de praktijk tot langdurige discussies tussen bestuursorganen, initiatiefnemers en belanghebbenden, wat de besluitvorming vertraagt. Naarmate jurisprudentie zich verder ontwikkelt, zal duidelijkheid toenemen, maar tot die tijd zal de uitvoeringspraktijk de effecten hiervan ondervinden.

Daarnaast blijkt dat de verplichte toetsing van vergunningsaanvragen aan het tijdelijke gedeelte van het omgevingsplan – met name de 'bruidsschat' – leidt tot onduidelijkheden, vooral wanneer het gaat om Milieu Belastende Activiteiten (MBA's) op gezoneerde industrieterreinen. Dit probleem zal in 2026 verder onderzocht en opgelost moeten worden.

Afvalwaterproblematiek

Door strengere eisen op het gebied van waterveiligheid en lozingsnormen ontstaat er een spanningsveld tussen milieubelangen en operationele bedrijfsvoering van bedrijven. Dit leidt tot intensievere afstemmingstrajecten, waarbij de organisatie meer tijd, overleg en specialistische inzet moet leveren om tot juridisch houdbare en maatschappelijk verantwoorde besluiten te komen. De verwachting is dat dit de komende jaren nog meer zal gaan spelen, aangezien de doelen van de Kaderrichtlijn Water vanaf 2027 moeten worden behaald.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Het terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) vraagt om een intensievere inzet bij de uitvoering van de VTH-taken. Voor de ODZL betekent dit dat er aanzienlijk meer tijd en middelen nodig zijn om vergunningsaanvragen zorgvuldig te toetsen, waarbij ZZS als afzonderlijk beoordelingskader wordt meegenomen. Concreet vergt dit per aanvraag ongeveer 24 uur extra om de effecten van ZZS in kaart te brengen.

Daarnaast zijn bedrijven wettelijk verplicht om iedere vijf jaar een Vermijd- en Reductieprogramma (VRP) op te stellen. Het beoordelen van zo'n programma vraagt opnieuw een aanzienlijke inspanning van vergunningverleners en, waar nodig, luchtspecialisten (circa 48 uur per VRP). In totaal komt dit neer op minimaal 29 uur extra werk per bedrijf.

Op basis van het huidige aantal bedrijven heeft de provincie voor 2025 reeds jaarlijks 3.074 uren (2,3 fte) aan extra capaciteit toegekend. Voor gemeenten gaat het om 1.525 uren (1,1 fte), die vanaf 2027 noodzakelijk zullen zijn.

Financiële Zekerheid (fize)

De Omgevingswet verplicht ons om bedrijven met een verhoogd risicoprofiel (zogenoemde majeure risicobedrijven) in hun milieuvergunning te laten aantonen dat zij beschikken over voldoende financiële zekerheid. Deze waarborg maakt het mogelijk om bij calamiteiten of milieuschade snel en effectief in te grijpen, zonder dat de kosten worden afgewenteld op de samenleving of de overheid. Het opnemen van financiële garanties in vergunningvoorschriften biedt niet alleen een stevig vangnet bij incidenten, maar stimuleert bedrijven ook om hun risicobeheersing zorgvuldig vorm te geven.

Met betrekking tot fize maken we via vergunningverlening grote stappen. Tot nu toe is toezicht daarop voor de majeure risicobedrijven onderbelicht gebleven, maar dit is een logische vervolgstap. Daarnaast ligt het in de lijn der verwachting dat de provincie in 2026 beleid ontwikkelt voor financieel risicovolle afvalverwerkers. De taken die daaruit voortvloeien, zullen dan ook in de begroting van 2027 moeten worden opgenomen.

Project actualiseren (overige) vergunningen

Met betrekking tot het project actualisatie zullen er in 2027 meerdere procedures lopen om vergunningen te actualiseren. Dit vraagt extra inzet van onze medewerkers, met bijbehorende risico's tot gevolg: onvolledige dossiers, risico op bezwaar en beroep, extra druk op aanwezige of beschikbare capaciteit.

Deelname aan Kennisinstructuur VTH (KIS)

Gezien de uitgebreide kennis en ervaring van onze VTH-medewerkers worden zij steeds vaker gevraagd om bij te dragen aan landelijke werkgroepen en netwerken voor kennisuitwisseling. Daarom wordt in de begroting 0,5 fte ruimte gecreëerd voor de structurele deelname aan de Kennisinstructuur VTH (KIS VTH).

De IBP Kennisinstructuur VTH is een structuur binnen het netwerk van omgevingsdiensten die gericht is op het ontwikkelen, ontsluiten en delen van kennis over vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leefomgeving, georganiseerd via een 28-6-1 principe (regio's, landsdelen, één kennisteam) en ondersteund door het digitale platform UPLO. Het doel is het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving door het delen van kennis, het aantrekken van nieuw personeel en het versterken van de samenwerking tussen overheden en omgevingsdiensten.

De succesvolle pilot van het kennisthema Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) wordt als blauwdruk en versneller gebruikt om stap voor stap de gehele VTH-kennispraktijk robuuster en toekomstbestendiger te maken.

Einde afvalverklaringen

Soms kan een afvalstof de afvalstatus weer kwijtraken. Dit noemen we 'einde-afval'. In het kader van de milieuvergunningverlening voorzien we een aanzienlijke toename in de aanvragen voor zogenaamde 'einde afval-verklaringen'. Deze verklaringen zijn nodig wanneer bedrijven afvalstoffen willen verwerken tot producten die niet langer als afval worden beschouwd en opnieuw in de markt kunnen worden gebracht. Deze aanvragen brengt een aantal specifieke uitdagingen met zich mee, omdat de beoordeling zeer complex kan zijn. Het beoordelen of een stof of materiaal niet langer als afval geldt, vereist een gedegen inhoudelijke analyse van zowel milieuwetgeving als technische criteria. Dit vraagt om extra inzet van onze vergunningverleners en specialisten. Daarnaast is verdergaande juridische afstemming nodig. Omdat 'einde afvalverklaringen' juridisch bindend zijn en impact hebben op de naleving van de Europese afvalstoffenwetgeving, vergen deze besluiten een nauwkeurige en uitgebreide afstemming tussen verschillende partijen en juridische toetsing. Naar verwachting zal het aantal verzoeken toenemen door de toegenomen focus op circulaire economie en recycling. Dit betekent dat er meer tijd en capaciteit nodig is om de aanvragen zorgvuldig te behandelen. Dit wordt op een later moment geconcretiseerd.

2.2 TOEZICHT EN HANDHAVING TAKEN

Binnen het domein van toezicht en handhaving richten wij ons op het waarborgen van veiligheid, het beschermen van het milieu en het naleven van de geldende regelgeving. Dit gebeurt op basis van de Omgevingswet, waaronder het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL), de verleende milieuvergunningen en de Seveso-regelgeving.

Toezicht houdt in dat wij informatie verzamelen om vast te stellen of activiteiten voldoen aan de voorwaarden die in vergunningen en/of algemene regels zijn vastgelegd. Op basis van deze gegevens vormen wij een oordeel over de naleving.

Handhaving betekent dat wij, wanneer uit toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan, bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke (herstel) sancties opleggen. Bij het nemen van dergelijke maatregelen wordt altijd juridisch advies betrokken.

PRESTATIES

We werken vanuit Toezicht en handhaving aan de volgende speerpunten en streven ernaar de benoemde prestatie indicatoren te behalen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	Toeziht rapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State.
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek-én) besluitdatum.
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken.	Voortgangsrapportages.
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever.	Voortgangsrapportages.

ONTWIKKELINGEN

Op het gebied van toezicht en handhaving voorzien we de volgende ontwikkelingen die in 2027 invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren:

Toeziht op indirecte lozingen

In 2026 wordt een pilot uitgevoerd die zich richt op het toezicht op indirecte lozingen bij provinciale bedrijven. Deze pilot sluit aan bij de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en heeft als doel het

terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in het watermilieu. Op basis van de uitkomsten wordt in 2027 toegewerkt naar een structurele verankering van deze toezichtstaak binnen het reguliere VTH-werkpakket, waarbij ook gemeentelijke bedrijven worden betrokken.

Dit vraagt om extra middelen en een duidelijke inbedding binnen het bredere VTH-programma. De provincie heeft hiervoor reeds jaarlijks 2,0 fte aan aanvullende capaciteit toegekend. Naar verwachting leidt de uitbreiding van

de pilot naar gemeentelijke bedrijven tot een formatie-uitbreiding van 1,5 fte (1,0 fte voor toezicht en 0,5 fte voor een wateradviseur) voor de gemeentelijke taken, gebaseerd op inschattingen en ervaringscijfers bij andere omgevingsdiensten. Bovendien is in de pilot voor bemonstering en analyse van afvalwaterstromen van de 70 geselecteerde gemeentelijke bedrijven €70.000 nodig. Een plan van aanpak wordt uiterlijk in april 2026 in het algemeen bestuur geagendeerd.

Risicogericht toezicht – regionale planning

In 2026 stellen de deelnemers in de ODZL naar verwachting het regionale uitvoerings- en handhavingsbeleid vast. Samen met de regionale programmering, die is gebaseerd op de uitgevoerde risicoanalyse, vormt dit de basis voor een meer risicogerichte en regionale aanpak van het milieutoezicht vanaf 2027. Hierdoor kunnen toezicht en handhaving beter worden afgestemd op de aard en het risicoprofiel van milieubelastende activiteiten. Het doel is een efficiëntere inzet van middelen en een grotere effectiviteit bij het bevorderen van naleving van de regelgeving.

Actieagenda Industrie en Omwonenden

De Actieagenda Industrie en Omwonenden vormt een landelijke beleidsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) over industriële emissies en hun effecten op omwonenden. De agenda omvat dertien concrete acties die gericht zijn op het verbeteren van de balans tussen industriële bedrijvigheid

en een gezonde leefomgeving.

In 2025 is de pilotfase afgerond, uitgevoerd door enkele Seveso-omgevingsdiensten. De uitkomsten zijn van belang voor alle omgevingsdiensten in Nederland. In 2026 volgt een landelijke opschaling en verdere concretisering van de maatregelen.

Vanaf 2027 wordt verwacht dat omgevingsdiensten deze acties vertalen naar hun regionale VTH-praktijk. Voor onze organisatie kunnen de belangrijkste gevolgen zijn:

- Meer nadruk op gezondheidseffecten bij vergunningverlening en toezicht.
- Grotere transparantie richting omwonenden, onder meer door actieve openbaarmaking van handhavingsbesluiten.
- Intensivering van communicatie en dialoog tussen overheid, industrie en omgeving.

Asbest

Al geruime tijd wordt gesproken over een herziening van het asbeststelsel naar aanleiding van een gewijzigde Europese Richtlijn. Tot op heden heeft dit echter nog niet geleid tot nieuwe nationale wet- en regelgeving. De kern van de wijziging is dat bedrijven die asbest verwijderen voortaan een vergunning moeten bezitten.

Het is inmiddels duidelijk dat het niet haalbaar is om op

de formele implementatiedatum van 21 december 2025 volledig aan alle vereisten te voldoen. De ambitie van de rijksoverheid is daarom om de aangepaste regelgeving uiterlijk per 1 januari 2027 in werking te laten treden. Welke gevolgen dit precies zal hebben voor de uitvoering van de asbesttaken door onze dienst, is op dit moment nog niet bekend.

Bouwtoezicht

Op het gebied van brandveiligheid zijn de controles op bestaande bouw momenteel beperkt in zowel frequentie als diepgang, voornamelijk door de beschikbare capaciteit. Voor een robuuste omgevingsdienst is het echter wenselijk om deze provinciale taken te intensiveren, zowel door vaker te controleren als door de inhoudelijke beoordeling te verdiepen.

Energiebesparingsplicht

Het toezicht op de energiebesparingsplicht is aangemerkt als basistaak voor de omgevingsdiensten. Bedrijven met een energiebesparingsplicht moeten daar eens in de vier jaar over rapporteren. Grote energieverbruikers hebben een informatieplicht en zeer grote energieverbruikers hebben een onderzoeksplicht.

Het rapport "Energiebesparingsplicht, 2008-2023" geeft een landelijk beeld van de situatie en bevat aanbevelingen aan de minister over de werking van de wetgeving en het toezicht. In 2025 zijn alle gemeenten in de regio bezocht voor een nadere kennismaking, het presenteren van verschillende scenario's en het

ophalen van wensen en behoeften op het gebied van energiebesparing. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft hierop diverse scenario's uitgewerkt en besproken met een ambtelijke klankbordgroep voor het verkrijgen van een gedragen koers. Zo is er bij de gemeenten, naast de wens tot data uitwisseling in locaties, verbruik en CO2-reductie, behoefte aan gebiedsgericht samenwerken, slimme energie hubs en het versterken van elkaars netwerken.

Gebaseerd op een landelijke denkrichting is voor de basistaken uitgegaan van risicogericht toezicht o.b.v. CO2-uitstoot. De ODNL werkt deze denkrichting nader uit in een richtlijn. De doorrekening van dit risicogericht toezicht komt uit op 7,0 fte die voor de gemeenten benodigd zijn. Gezien diverse onzekerheden in wet- en regelgeving wordt voor 2027 voorzichtigshalve uitgegaan van de huidige formatie van 5 fte ("ingroeimodel"). In de huidige gemeentelijke werkprogramma's is een formatie van 1,45 fte verwerkt, zodat voor 2027 sprake is van een toename met 3,55 fte.

Inmiddels is bekend geworden dat de financiering SPUK-THE met een jaar wordt verlengd t/m 2027. Naar verwachting is deze financiering van gelijke omvang als in voorgaande jaren (€ 390k). Vanaf 2028 worden de SPUK-middelen waarschijnlijk toegevoegd aan het gemeente-/provinciefonds als Bijzondere Fonds Uitkering (BFU). De omvang hiervan is onbekend. De generieke 10% korting op SPUK-middelen is hier niet van toepassing.

2.3 ADVIES EN ONDERZOEK TAKEN

Advies en Onderzoek richt zich op het toetsen, controleren, adviseren en uitvoeren van onderzoeken en metingen op het gebied van energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid. Medewerkers binnen dit domein dragen daarnaast bij aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op deze terreinen. Bij hun werkzaamheden en producten houden zij rekening met mogelijke innovaties en nieuwe inzichten, zodat de kwaliteit en actualiteit van hun bijdrage gewaarborgd blijft.

PRESTATIES

In het onderstaande overzicht worden de prestatie-indicatoren van Advies en Onderzoek gepresenteerd en is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of deze indicatoren behaald zijn en hoe daarover wordt gecommuniceerd.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen.	Tevredenheid opdrachtgever.
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden.	Voortgangsrapportages.

ONTWIKKELINGEN

Op het gebied van advies en onderzoek voorzien we de volgende ontwikkelingen die in 2027 invloed hebben op onze werkwijze en de taken die we uitvoeren:

Omgevingsplannen

We adviseren gemeenten bij het opstellen van omgevingsplannen. Hiervoor ontwikkelen we voor 2027 een uniforme regionale aanpak, waarvan de inhoud en de kosten in 2026 duidelijk worden. Hoewel iedere gemeente hierin zijn eigen verantwoordelijkheid heeft, is het wenselijk een uniforme aanpak te hanteren bij alle gemeenten voor het handhaven van milieuregels op het gebied van luchtmissies, geluidsnormen, bodemkwaliteit en externe veiligheid. Immers de effecten bij overschrijding van een norm houden niet op bij de gemeentegrens. Zo waait lucht over, wordt geluid gedragen door de wind en loopt de bodem gewoon door!

Geluidsmeting evenementen

De vraag naar geluidsmetingen bij evenementen neemt merkbaar toe. In 2026 wordt een driejarige pilot van deze dienstverlening afgerond, waarvan de resultaten

richtinggevend zijn voor de aanpak in de komende jaren. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van slimme sensoren die realtime inzicht geven in geluid, trillingen en licht.

Een enkele gemeente heeft aangegeven zelf metingen te willen uitvoeren. Voor de ODZL ligt de nadruk in dat geval op het analyseren van de meetgegevens, het opstellen van rapportages en het geven van deskundig advies.

Samenwerking luchtmeetdiensten

Met de groeiende landelijke kennis over gezondheidseffecten van luchtverontreiniging wil de ODZL een centrale rol vervullen in het monitoren en adviseren over luchtkwaliteit, met speciale aandacht voor fijnstof, roet, ultrafijnstof, ozon en stikstofdioxide reductie.

De dienst beschikt over ISO17025-geaccrediteerde meetstations voor fijnstof, zet een OGI/FLIR-camera in voor lekkagecontroles en werkt aan accreditatie voor ultrafijnstofmetingen in 2027. Daarnaast wordt de expertise in het analyseren van Zeer Zorgwekkende

Stoffen (ZZS) via TD-GCMS (Thermal Desorption - Gas Chromatography - Mass Spectrometry) verder verdiept in samenwerking met andere omgevingsdiensten.

Om efficiëntie te vergroten hebben Seveso-diensten afgesproken regionaal samen te werken: emissiemetingen worden door de ODZL uitgevoerd, terwijl immissiemetingen door andere diensten worden opgepakt. Een business case moet duidelijk maken wat dit betekent voor de toekomstige groei van de organisatie.

Circulaire economie

De maatschappelijke opgave richt zich op het voorkomen van afval, het verminderen van milieudruk in (productie) ketens en de overgang naar een circulaire economie met doelstellingen voor 2030 en 2050.

Op basis van het circulaire in-company programma dat de provincie Limburg samen met de ODZL in 2026 afrondt, zal de provincie aanvullend beleid ontwikkelen voor de circulaire economie. Daarbij moet duidelijk worden welke extra taken structureel binnen de VTH(A)-taken worden ondergebracht om de circulaire beleidscyclus en ambities te realiseren, bovenop de huidige verplichtingen uit het LAP3 (Landelijk afvalbeheerplan). Indien sprake is van nieuwe taken, zal dit leiden tot een aanvullende opdracht, inclusief uitbreiding van de benodigde formatie.

Binnen het netwerk van overheden, branche- en ondernemersverenigingen en onderwijsinstellingen werkt de organisatie aan een herkenbaar product, waarmee actief wordt bijgedragen aan een zero-waste samenleving en het hergebruik van grondstoffen.

3.

FINANCIËEL

3.1 FINANCIËLE CONTEXT

De komende jaren staat de ODZL voor een reeks ingrijpende ontwikkelingen die het werkveld fundamenteel zullen veranderen. Deze veranderingen raken aan maatschappelijke, technologische, economische en wettelijke thema's, en vragen om een integrale en toekomstgerichte benadering. Hierdoor verwachten we voor 2027 een groei van de VTH(A)-milieutaken.

We kunnen de impact van deze veranderingen op dit moment nog niet volledig inschatten. Daarom zijn deze nu slechts in beperkte mate in de begroting 2027 vertaald. Als we meer duidelijkheid hebben en de ontwikkelingen kwantificeerbaar zijn, zullen we deze verwerken met een begrotingswijziging 2027. De ODZL blijft inzetten op automatisering, digitalisering en standaardisatie, wat de efficiëntie en kwaliteit verhoogt. Hierdoor kunnen nieuwe taken zoveel mogelijk binnen bestaande budgetten worden opgevangen. Waar dit niet realistisch is, lichten we dit toe in deze begroting, of via een begrotingswijziging in 2027. We hebben hierbij oog voor de financiële druk bij onze deelnemers. Bovendien

blijven we via VNG en IPO met het Rijk het gesprek voeren over meer budget dat nodig is.

Gezien de landelijk gestelde ondergrens aan het omzetcriterium voor een robuuste omgevingsdienst, zijn omvangrijke structurele bezuinigingen niet opportuun. In 2024 heeft de ODZL wel een incidentele uitkering van € 3 miljoen gerealiseerd. Dit komt overeen met 15% van onze begroting. In het licht van de eerder ontvangen zienswijzen is dit op te vatten als drie jaar op rij een bezuiniging van 5%.

3.2 TAAKVELDEN

Voor de gemeenschappelijke regeling is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van toepassing. Conform het BBV zijn wij verplicht de baten en lasten uit te splitsen in taakvelden. Aangezien wij voor zowel de provincie Limburg als voor de Zuid-Limburgse gemeenten werken, moeten wij hierbij onze baten en lasten splitsen volgens de gemeentelijke indeling. Volgens deze gemeentelijke indeling werken wij voor onze primaire taakuitvoering uitsluitend in één taakveld, namelijk het taakveld "Milieubeheer". Het taakveld "Overhead" is opgenomen in paragraaf 3.5.

3.3 BEGROTINGSMUTATIES

De in hoofdstuk 2 beschreven ontwikkelingen kunnen naar verwachting in 2027 deels worden opgevangen binnen de bestaande formatie. Voor enkele onderdelen is echter een structurele uitbreiding noodzakelijk, zoals daar nader toegelicht.

Mutatie begroting		
Gewijzigde Begroting 2026	€	24.099.203
Indexatie lonen (5,1 %)	€	1.107.962 1.
Indexatie materieel (2,2 %)	€	52.986 2.
Bedrijfsplan plustaken gemeenten (0,4 fte)	€	43.234 3.
ZZS gemeenten (1,1 fte)	€	118.892 4.
Indirecte lozingen gemeenten (1,5 fte + monsters)	€	229.655 5.
Beheer inrichtingenbestand (1,4 fte)	€	151.317 6.
Kosten gedekt door overige inkomsten	€	131.494 7.
Begroting 2027	€	25.934.743

Toelichting

- De lonen zijn voor 2027 geïndexeerd met de Loonvoet sector overheid ad 5,1% (bron: *Septembercirculaire Gemeentefonds 2025*).
- De materiële kosten zijn voor 2027 geïndexeerd met de Materiële overheidsconsumptie ad 2,2% (bron: *Septembercirculaire Gemeentefonds 2025*).
- In 2025 heeft een inventarisatie plaats gevonden naar aanvullende taken die de deelnemers bij de ODZL willen onderbrengen. Bij de gemeente Kerkrade vindt deze inbreng reeds vanaf 2026 plaats, bij enkele andere gemeenten vanaf 2027.
- Zie toelichting in paragraaf 2.1 bij Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).
- Zie toelichting in paragraaf 2.2 bij Toezicht op indirecte lozingen.
- Een actueel, volledig en betrouwbaar inrichtingenbestand/MBA-bestand vormt een essentiële basis voor een effectieve uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) geldt daarbij aanvullend dat het inrichtingenbestand een cruciale rol speelt in de financieringsystematiek. In de huidige situatie worden inrichtingenbestanden grotendeels decentraal beheerd door gemeenten, waardoor een eenduidig, actueel en integraal overzicht ontbreekt.

Uit landelijke benchmarkcijfers en een recent uitgevoerde pilot met vrije veld toezicht binnen het werkgebied van de ODZL volgt dat een groot aantal milieurelevante bedrijven niet is geregistreerd en geen onderdeel uitmaakt van de reguliere toezichtprogrammering, hetgeen risico's oplevert voor de effectiviteit van het toezicht en de naleving van milieuregels, en dus voor het milieu.

Het beheer van het inrichtingenbestand kan worden ingericht als een structurele, professionele en samenhangende plustaak. Daarbij wordt het beheer expliciet breder gedefinieerd dan alleen registratie, en omvat het onder meer data-analyse, archief- en dossieronderzoek, vrijveldtoezicht, dossiervorming en overdracht naar reguliere

VTH-processen. Deze werkwijze sluit aan bij de ontwikkelrichting die ook bij andere omgevingsdiensten zichtbaar is, waarbij het inrichtingenbestand steeds meer fungeert als datagedreven en risicogericht sturingsinstrument. Door het beheer centraal bij de ODZL te beleggen, ontstaat een robuust fundament onder toezicht, handhaving en vergunningverlening en worden gemeenten ontzorgd in een taak die in toenemende mate specialistisch en data-intensief van aard is.

Tot slot is van belang te benadrukken dat het beheer van het inrichtingenbestand door de ODZL alleen efficiënt en effectief kan worden uitgevoerd indien deze taak voor het gehele werkgebied van de dienst wordt belegd. Een gefragmenteerde uitvoering per individuele gemeente doet afbreuk aan de gewenste eenduidigheid, schaalvoordelen en datakwaliteit, en beperkt de mogelijkheden voor datagedreven en risicogericht werken. Regionale uitvoering door de ODZL is daarmee een randvoorwaarde voor een doelmatige inzet van capaciteit en middelen en voor het realiseren van een actueel, betrouwbaar en integraal inrichtingenbestand.

Op basis van de uitgewerkte scope en uitgangspunten wordt de structurele inzet geraamd op circa 1,4 fte. Dit komt overeen met ongeveer 1.850 uur per jaar, bestaande uit vrijveldtoezicht, opvolging, data-analyse en databewerking. De kosten worden toegerekend als plustaak en verdeeld over de deelnemers op basis van de omvang van het pakketdeel, aangezien deze direct samenhangt met de omvang van het inrichtingenbestand. Het voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de vergadering van het algemeen bestuur van 1 april 2026.

- Een deel van de personele en materiële kosten wordt gedekt door hogere inkomsten (doorbelasting kapitaallasten/materialen en subsidiebatens).

3.4 BEGROTING 2027 EN MEERJARENRAMING 2028-2030

	REALISATIE	GEW. BEGROTING	BEGROTING
	2025	2026	2027
	CONCEPT		
(1) SALARISKOSTEN EN INHUUR PERSONEEL	€ 15.480.156	€ 19.196.394	€ 20.648.508
(2) OVERIGE PERSONELE KOSTEN	€ 231.390	€ 958.892	€ 1.009.455
(3) PERSONELE DIENSTEN DERDEN	€ 1.510.173	€ 1.569.450	€ 1.685.000
(4) KAPITAALLASTEN	€ 116.154	€ 224.000	€ 258.000
(5) VERBRUIKSKOSTEN EN ONDERHOUDSKOSTEN MATERIEEL	€ 156.971	€ 280.000	€ 280.000
(6) OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN	€ 1.311.315	€ 1.637.000	€ 1.797.000
(7) ONVOORZIEN	€ 0	€ 233.467	€ 256.780
TOTALE LASTEN	€ 19.169.970	€ 24.099.203	€ 25.934.743
(8) WERKPROGRAMMAS	€ 19.005.676	€ 22.877.048	€ 24.581.094
(9) SUBSIDIE ENERGIEBESPARINGSPLICHT	€ 50.039	€ 390.000	€ 390.000
(10) OVERIGE INKOMSTEN	€ 1.372.819	€ 832.155	€ 963.649
TOTALE BATEN	€ 20.428.535	€ 24.099.203	€ 25.934.743
EXPLOITATIESALDO	€ 1.258.565	€ 0	€ 0

	RAMING	RAMING	RAMING
	2028	2029	2030
(1) SALARISKOSTEN EN INHUUR PERSONEEL	€ 21.515.745	€ 22.483.954	€ 23.495.732
(2) OVERIGE PERSONELE KOSTEN	€ 1.051.852	€ 1.099.186	€ 1.148.649
(3) PERSONELE DIENSTEN DERDEN	€ 1.755.770	€ 1.834.780	€ 1.917.345
(4) KAPITAALLASTEN	€ 263.676	€ 269.741	€ 275.945
(5) VERBRUIKSKOSTEN EN ONDERHOUDSKOSTEN MATERIEEL	€ 286.160	€ 292.742	€ 299.475
(6) OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN	€ 1.836.534	€ 1.878.774	€ 1.921.986
(7) ONVOORZIEN	€ 267.097	€ 278.592	€ 290.591
TOTALE LASTEN	€ 26.976.835	€ 28.137.767	€ 29.349.722
(8) WERKPROGRAMMAS	€ 26.001.350	€ 27.149.636	€ 28.348.654
(9) SUBSIDIE ENERGIEBESPARINGSPLICHT	€ 0	€ 0	€ 0
(10) OVERIGE INKOMSTEN	€ 975.485	€ 988.131	€ 1.001.068
TOTALE BATEN	€ 26.976.835	€ 28.137.767	€ 29.349.722
EXPLOITATIESALDO	€ 0	€ 0	€ 0

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is geen vennootschapsbelasting verschuldigd. In de begroting en meerjarenraming zijn geen toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves voorzien.

Voor een nadere toelichting op de posten wordt verwezen naar paragraaf 3.6

3.5 OVERHEAD

	REALISATIE	GEW. BEGROTING	BEGROTING
	2025	2026	2027
	CONCEPT		
SALARISKOSTEN EN INHUUR PERSONEEL (OVERHEAD)	€ 2.963.361	€ 3.844.551	€ 4.599.915
OVERIGE KOSTEN (2+3+6+7)	€ 3.416.689	€ 4.398.809	€ 4.748.235
TOTAAL OVERHEAD	€ 6.380.050	€ 8.243.360	€ 9.348.150
% van TOTALE LASTEN	33%	34%	36%

	RAMING	RAMING	RAMING
	2028	2029	2030
SALARISKOSTEN EN INHUUR PERSONEEL (OVERHEAD)	€ 4.793.112	€ 4.982.468	€ 5.178.464
OVERIGE KOSTEN (2+3+6+7)	€ 4.911.254	€ 5.091.331	€ 5.278.571
TOTAAL OVERHEAD	€ 9.704.366	€ 10.073.799	€ 10.457.035
% van TOTALE LASTEN	36%	36%	36%

Als directe kosten gelden de salaris- en inhuurkosten van het uitvoerend personeel en de kosten die direct gerelateerd zijn aan het primaire proces, zijnde de posten (4) kapitaallasten en (5) verbruiks- en onderhoudskosten. Alle overige kosten worden tot de overhead gerekend.

3.6 TOELICHTING BEGROTING

LASTEN

(1) Salariskosten en inhuur personeel

De personeelskosten zijn in 2027 gebaseerd op een formatieomvang van de ODZL van 187,0 fte, waarvan 149,7 fte direct. Deze formatie wordt niet volledig ingevuld met vast personeel, maar er wordt gewerkt met een flexibele schil om pieken en dalen op te vangen. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het bovendien niet altijd mogelijk om vaste krachten aan te trekken, waardoor inhuur noodzakelijk blijft. Uit de subsidie Maatwerk Verduurzaming Chemelot worden 3 fte gedekt, zie bij post (10) Overige inkomsten.

(2) Overige personele kosten

Grotendeels betreft dit opleidingskosten (voorgeschreven op 3% van salaris/inhuurkosten). Daarnaast worden hier onder andere algemene personeelskosten, reiskosten en ARBO-kosten geboekt.

(3) Personele diensten derden

Dit heeft met name betrekking op kosten die voortvloeien uit de dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten voor ondersteunende diensten (zie paragraaf 5.3).

Verder worden hier kosten van advies- en onderzoeksopdrachten (incl. voorgeschreven 1% innovatie- en ontwikkelbudget), accountant,

communicatie en kwaliteitssystemen onder verantwoord. De invulling van het innovatie- en ontwikkelbudget zal nog nader worden geconcretiseerd.

(4) Kapitaallasten en (5) Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel

De provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale taken op het gebied van lucht en geluid. Het gaat daarbij om de exploitatie- en afschrijvingskosten van de specifiek voor de provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. Hetzelfde geldt voor de huisvesting op locatie Sittard die voor deze taken is bestemd. Betreffende kosten worden in zijn geheel in rekening gebracht aan de provincie, zie bij post (10) Overige inkomsten, zodat er geen financiële gevolgen zijn voor de overige deelnemers.

(6) Overige bedrijfskosten

Dit betreft grotendeels kosten van de huur- en ICT-dienstverleningsovereenkomst die met de provincie Limburg is afgesloten (zie paragraaf 5.3).

Verder betreft dit kosten voor ICT-licenties, wagenpark, lidmaatschap van de Omgevingsdienst Nederland, verzekeringen, porto/drukwerk en vakliteratuur.

(7) Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt 1% van de totale begroting.

BATEN**(8) Werkprogramma's**

De inkomsten van de ODZL bestaan nagenoeg volledig uit bijdragen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma per deelnemer, waarin voor elk product uit de productencatalogus het aantal uren en tarief zijn vermeld.

De tarieven zijn bepaald door de totaal door de werkprogramma's te dekken kosten te delen door de productieve uren van de uitvoerende functies. Er is uitgegaan van 1.350 productieve uren per fte.

Het is de intentie om de financieringsystematiek vanaf 2027 te wijzigen, zie verder paragraaf 6.3.

Onderdeel van de wijziging is dat de dekking van bedrijfsvoeringskosten (overhead) als een vaste bijdrage per deelnemer wordt berekend in plaats van als opslag in uurtarief.

De uurtarieven zijn als volgt (afgerond op hele Euro's):

	2027 (excl. overhead)	2026 gewijzigd	2026
zeer complex	€ 89	€ 142	€ 140
complex	€ 77	€ 124	€ 123
gemiddeld	€ 71	€ 113	€ 111
eenvoudig	€ 63	€ 101	€ 99

(9) Subsidie Energiebesparingsplicht

De regeling SPUK THE (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) is met een jaar verlengd en wordt tot en met 2027 als subsidie aan de ODZL toegekend. Vanaf 2028 worden deze middelen naar verwachting toegevoegd aan het Provinciefonds/ Gemeentefonds. Daarom zijn deze middelen vanaf 2028 niet meer in de begroting van de ODZL opgenomen.

(10) Overige inkomsten

Dit betreft grotendeels de doorbelasting aan de provincie Limburg voor het materieel budget voor de uitvoering van de provinciale taken. Daarnaast staat onder de overige inkomsten de subsidie Maatwerk Verduurzaming Chemelot ter dekking van bijbehorende personele lasten, zie post (1). Deze subsidie is beschikbaar t/m 2030. Tot slot is hier een beperkt bedrag aan rentebaten opgenomen.

Specialistische adviezen buiten het werkprogramma zijn niet begroot, maar worden achteraf gefactureerd en op deze post verantwoord.

EXPLOITATIESALDO

De begroting is kostendekkend (exploitatiesaldo nihil) doordat deze in de werkprogramma's wordt doorberekend aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

3.7 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

	Verslag 31-12-2025	Raming 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Raming 31-12-2028	Raming 31-12-2029	Raming 31-12-2030
Activa						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	€ 225.849	€ 225.849	€ 266.149	€ 266.149	€ 266.149	€ 266.149
Totaal vaste activa	€ 225.849	€ 225.849	€ 266.149	€ 266.149	€ 266.149	€ 266.149
Vlottende activa						
Vorderingen op openbare lichamen	€ 848.322	€ 848.322	€ 848.322	€ 848.322	€ 848.322	€ 848.322
Overlopende activa	€ 759.705	€ 759.705	€ 759.705	€ 759.705	€ 759.705	€ 759.705
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 4.037.241	€ 2.611.783	€ 2.471.483	€ 2.398.385	€ 2.398.385	€ 2.398.385
Liquide middelen						
Banksaldi	€ 99.769	€ 99.769	€ 99.769	€ 99.769	€ 99.769	€ 99.769
Totaal vlottende activa	€ 5.745.037	€ 4.319.579	€ 4.179.279	€ 4.106.181	€ 4.106.181	€ 4.106.181
Totaal activa	€ 5.970.886	€ 4.545.428	€ 4.445.428	€ 4.372.330	€ 4.372.330	€ 4.372.330
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	€ 948.774	€ 981.881	€ 981.881	€ 981.881	€ 981.881	€ 981.881
Bestemmingsreserve ICT	€ 373.098	€ 173.098	€ 73.098	€ -	€ -	€ -
Onverdeeld resultaat	€ 1.258.565	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste passiva	€ 2.580.437	€ 1.154.979	€ 1.054.979	€ 981.881	€ 981.881	€ 981.881
Vlottende passiva						
Schulden aan openbare lichamen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige schulden	€ 1.569.480	€ 1.569.480	€ 1.569.480	€ 1.569.480	€ 1.569.480	€ 1.569.480
Overlopende passiva	€ 1.820.969	€ 1.820.969	€ 1.820.969	€ 1.820.969	€ 1.820.969	€ 1.820.969
Totaal vlottende passiva	€ 3.390.449	€ 3.390.449	€ 3.390.449	€ 3.390.449	€ 3.390.449	€ 3.390.449
Totaal passiva	€ 5.970.886	€ 4.545.428	€ 4.445.428	€ 4.372.330	€ 4.372.330	€ 4.372.330

3.8 INVESTERINGSBEGROTING

2027

GCMS TD 2	€ 206.700
2 Ozon + NOx monitor	€ 42.000
Geluidsmeter (mobiel) monitoringssysteem	€ 20.000
Trillingsmeetsysteem (meerdere opnemers)	€ 12.500
HPLC meetsysteem	€ 50.000
Totaal	€ 331.200

4.

VERPLICHTE PARAGRAFEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de Programmabegroting ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid.

De paragrafen (1) "lokale heffingen", (3) "onderhoud kapitaalgoederen", (6) "verbonden partijen" en (7) "grondbeleid" zijn niet van toepassing, omdat de dienst niet wordt gefinancierd door heffingen, niet over kapitaalgoederen beschikt, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De paragraaf (5) "bedrijfsvoering" is toegelicht in het volgende hoofdstuk. De overige paragrafen zijn hieronder nader toegelicht.

4.1 LOKALE HEFFINGEN

Niet van toepassing.

4.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de organisatie indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid ook direct onder druk. Daarom heeft de dienst op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen enerzijds de middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen (weerstandscapaciteit) en anderzijds de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie (BBV, artikel 11.1). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die de ODZL loopt.

Inventarisatie en beleid inzake risico's en weerstandsvermogen

Het beleid inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandsvermogen¹ (algemene reserve) komt voor 2025 uit op 4,6% van de omzet. In artikel 31.6 van de gemeenschappelijke regeling is het weerstandsvermogen bepaald op maximaal 10% van de jaaromzet. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd, tenzij een meerderheid van de deelnemers gemotiveerd instemt met een doelreservering van het batig saldo voor het openbaar lichaam. Het algemeen bestuur stelt een voorstel van de deelnemers hieromtrent vast.

Risicoprofiel	Benodigde omvang weerstandsvermogen
Gemiddeld profiel	<10% van de jaaromzet

Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit nadelige saldo te dekken, stelt het algemeen bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van het nadelig exploitatiesaldo. Het algemeen bestuur bepaalt tevens of en zo ja, tot welk bedrag de deelnemers zullen bijdragen in het nadelig exploitatiesaldo. Het bedoelde plan wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de raden en provinciale staten gedurende een termijn van acht weken in de gelegenheid zijn gesteld om hun mening ten aanzien van het plan naar voren te brengen (artikel 31.7 van de gemeenschappelijke regeling ODZL). Wanneer het algemeen bestuur een besluit heeft genomen omtrent het bijdragen door de deelnemers in het nadelig exploitatiesaldo, wordt het nadelige exploitatiesaldo gedragen op basis van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (artikel 31.8 van de gemeenschappelijke regeling ODZL).

Een inventarisatie van risico's wordt jaarlijks uitgevoerd. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd tezamen met een afvaardiging van onze deelnemers. In de bijlage

is de risico-inventarisatie van eind 2025 opgenomen. Hiertoe worden strategische (specifieke) risico's van reguliere (algemene) risico's onderscheiden. Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn.

Zowel kans als impact zijn echter moeilijk exact te kwantificeren. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de dienst bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de ODZL weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

De BBV-kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de dienst. Aangezien onze dienst geen bancaire schuld heeft (en deze ook niet voorzien is in de komende jaren), er geen sprake is van structurele exploitatieruimte en structurele mutaties in reserves, grondexploitatie niet aan de orde is en geen belastingen heft, zijn betreffende kengetallen niet van toepassing.

Voor de ODZL is het enige relevante verplichte kengetal de solvabiliteitsratio. Deze wordt berekend door het Eigen Vermogen te delen door het Totaal Vermogen (balanstotaal).

De solvabiliteitsratio neemt in 2026 aanzienlijk af van 43% naar 25%. De oorzaak hiervan is met name de uitkering van het onverdeeld resultaat en de inzet van bestemmingsreserves. In de jaren daarna is sprake van een beperkte geleidelijke afname tot 22%.

4.3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Niet van toepassing.

4.4 FINANCIERING

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 212 van de Gemeentewet en artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiering en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

Algemeen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

	Verslag 31-12-2025	Raming 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Raming 31-12-2028	Raming 31-12-2029	Raming 31-12-2030
Solvabiliteitsratio	43%	25%	24%	22%	22%	22%

Risicobeheer financieringsportefeuille

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt:

De dienst beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning.

Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:

- Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

Renterisicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- De kasgeldlimiet wordt volgens de ministeriële regelingen beheerd;
- De renterisiconorm wordt niet overschreden conform ministeriële regelingen;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, rentevisie en de liquiditeitsplanning.
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zoveel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasbeheer

Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te beperken wordt het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd binnen één bank. Voor het saldobehoor en het liquiditeitsbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

- Streven naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities;
- Bij het aantrekken van liquiditeiten met een looptijd van maximaal 1 jaar worden bij minimaal 2 instellingen offertes opgevraagd. Hierbij wordt bij schriftelijke offertes het vier-ogen-principe toegepast;
- De toegestane korte termijn financieringsinstrumenten zijn callgeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening courant.

4.5 BEDRIJFSVOERING

Zie toelichting in het volgende hoofdstuk.

4.6 VERBODEN PARTIJEN

Niet van toepassing.

4.7 GRONDBELEID

Niet van toepassing.

5.

BEDRIJFSVOERING

5.1 PERSONEEL- EN ORGANISATIEBELEID

Bij de ontwikkeling naar een robuuste omgevingsdienst staan drie doelen centraal: het vergroten van de effectiviteit, het versterken van de organisatiecultuur en het bevorderen van de persoonlijke en professionele groei van medewerkers. HR ondersteunt dit proces door open communicatie en feedback te stimuleren en een veilige omgeving te creëren waarin medewerkers nieuwe ideeën kunnen aandragen. In dit kader zijn de onderstaande thema's van belang.

DUURZAAM HR-BELEID

Een duurzaam HR-beleid richt zich op een gezonde werkomgeving, het ondersteunen van de werk-privébalans en de ontwikkeling van medewerkers, zowel professioneel als persoonlijk. Kernbegrippen hierbij zijn duurzame inzetbaarheid en vitaliteit. Deze thema's zijn ook opgenomen als speerpunten in de Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties 2025–2027, waarvoor iedere organisatie beleid moet opstellen. De ODZL geeft hieraan invulling via de notitie 'duurzame inzetbaarheid' en de beschikbare instrumenten. Medewerkers worden gestimuleerd aandacht te besteden aan hun loopbaan, vitaliteit en vakmanschap, en dit actief te bespreken met hun leidinggevende.

OPLEIDING EN ONTWIKKELING

Het is van belang dat de organisatie blijvend voldoet aan de Kwaliteitscriteria 3.0, mede gezien eisen aan een robuuste omgevingsdienst. Daarom wordt gestimuleerd dat medewerkers zich blijven ontwikkelen, hun kennis actueel houden en snel inspelen op veranderende milieuwetgeving via opleidingen.

De functie van elke VTH-medewerker is inmiddels gekoppeld aan één van de vijf ontwikkelde competentierollen onder de Omgevingswet en in het kader van de Kwaliteitscriteria 3.0. Er zal dan ook steeds meer aandacht zijn voor de competenties behorend bij de rolprofielen van vergunningverlener, toezichthouder/handhaver, juridisch- en specialistisch adviseur. Deze competenties worden besproken in de jaarlijkse gesprekkencyclus, waarbij eventuele tekortkomingen met gerichte training worden aangepakt. Voor nieuwe medewerkers blijven de organisatiebrede

trainingen 'verbinden', 'politiek-bestuurlijke sensitiviteit' en 'omgevingsbewustzijn' onderdeel van het opleidingsprogramma.

ARBEIDSVOORWAARDEN EN BELONING

In 2025 won de ODZL de verkiezing van aantrekkelijkste werkgever van Limburg in de categorie 'middelgroot bedrijf regio Zuid'. Naast een nieuwe deelname aan deze jaarlijkse verkiezing blijven we ons inzetten om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor zowel huidige als nieuwe medewerkers.

Daarbij wordt een interessant takenpakket aangeboden binnen functies die bijdragen aan het milieu, en worden arbeidsvoorwaarden waar nodig aangepast. Een recente benchmark van het loongebouw liet zien dat de functies vergelijkbaar zijn ingeschaald met die van andere gemeentelijke organisaties en omgevingsdiensten.

In aanvulling op diverse secundaire arbeidsvoorwaarden worden meerdere (team)activiteiten georganiseerd met als doel de medewerkersbetrokkenheid te verhogen.

GEZONDHEID EN WELZIJN

Goede arbeidsomstandigheden zijn essentieel om medewerkers gezond en duurzaam inzetbaar te houden. Het ziekteverzuim binnen de organisatie is met circa 3% relatief laag. Door blijvend aandacht te geven aan welzijn en waar nodig passende instrumenten in te zetten, zoals een Risico Inventarisatie & Evaluatie en onderzoeken naar werkdruk en medewerkerstevredenheid, kan de productiviteit hoog blijven en het verzuim beperkt.

WERVINGS- EN RETENTIEBELEID

Het aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel, met name in technische en specialistische functies, blijft de komende jaren een uitdaging. Het Strategisch personeelsplan geeft inzicht in de toekomstige personeelsbehoefte en het moment waarop ervaren medewerkers met pensioen gaan. Om vacatures te vervullen is het noodzakelijk nieuwe doelgroepen aan te spreken, zoals jonge afgestudeerden, herintreders, trainees en carrière-switchers. Daarnaast komt er meer nadruk op kennisoverdracht en het bieden van kansen voor persoonlijke groei.

5.2 INFORMATIEMANAGEMENT

Binnen het VTH-domein groeit de beweging naar informatiegestuurd werken. Organisaties en medewerkers moeten steeds meer databedreven worden. Voor de informatiehuishouding en processen betekent dit dat de in 2025 vastgestelde business intelligence

strategie en innovatiekalender in 2027 verder worden uitgevoerd.

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

De landelijke ontwikkelingen die we nu zien hebben betrekking op het verbeteren van de informatiepositie van omgevingsdiensten. Deze verbetering van de informatiepositie wordt gerealiseerd met landelijke (kern)registraties, voorzieningen voor data-uitwisseling, het maken van informatieproducten en het mogelijk maken van digitale samenwerking aan dossiers. De ODZL zal gaan aansluiten op deze systemen en we zullen de nieuwe mogelijkheden inpassen in onze werkprocessen.

ALTIJD ACTUELE DIGITALE VERGUNNINGEN (AADV)

Het VTH-landschap verandert sterk, mede door de Omgevingswet en de behoefte aan een transparantere overheid. Cruciaal is de overgang van documentgerichte naar datagedreven vergunningverlening. Dit verbetert de kwaliteit van VTH-taken, versterkt samenwerking en geeft een actueel beeld van de vergunde situatie. De gezamenlijke visie is een datagedreven VTH-stelsel waarin vergunningen, meldingen en toezichtinformatie integraal beschikbaar zijn. Met uniforme standaarden, machineleesbare data en procesintegratie ontstaat een betrouwbaar beeld dat de basis vormt voor toezicht, handhaving en beleid.

CONCEPTUEEL INFORMATIEMODEL FYSIEKE LEEFOMGEVING

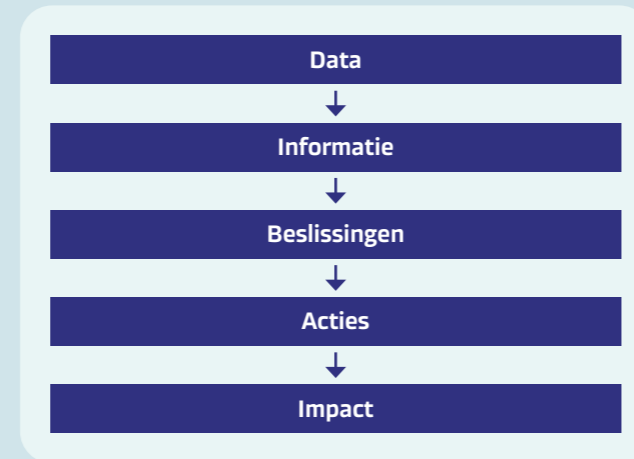
In 2024 is landelijk gestart met het Conceptueel Informatiemodel Fysieke Leefomgeving (CimFlo). Dit standaardmodel ondersteunt de beleidscyclus en uitvoering door gegevens uit aanvragen, inspecties, vergunningen en handhavingsbesluiten uniform vast te leggen. Zo spreken we één taal, verbeteren de kwaliteit van data en bevorderen samenwerking met ketenpartners. Het model helpt risico's beter inzichtelijk te maken en zorgt voor gelijke behandeling van bedrijven.

De invoering van het model vraagt om zaakgericht werken en uniforme vastlegging van gegevens. Dit raakt niet alleen GIS- en BI-toepassingen, maar ook de inrichting van VTH-processen en systemen.

BUSINESS INTELLIGENCE

Business Intelligence omvat strategieën, processen en technologieën om gegevens te verzamelen, verwerken, analyseren en presenteren, met als doel betrouwbare inzichten te bieden die besluitvorming ondersteunen.

Deze definitie benadrukt dat BI meer is dan technologie of IT alleen. Het gaat om het vertalen van ruwe data naar bruikbare informatie en kennis, waarmee organisaties trends en prestaties kunnen volgen, effecten van beleid kunnen beoordelen en beslissingen beter kunnen onderbouwen.

Voor ons betekent dit dat BI bijdraagt aan:

- Datagedreven werken: besluiten baseren op feiten en analyses in plaats van aannames;
- Risicobeheersing: vroegtijdig inzicht in trends en ontwikkelingen;
- Transparantie: opdrachtgevers en partners voorzien van eenduidige en betrouwbare informatie;
- Samenwerking: gegevens afstemmen en delen met interne en externe partijen;
- Efficiëntie: minder tijd kwijt aan dataverzameling en meer ruimte voor analyse en actie.

Door deze inzet vormt BI een fundament voor betere besluitvorming en het realiseren van maatschappelijke doelen. BI is daarmee geen ondersteunend hulpmiddel, maar een strategische bouwsteen die centraal staat in onze visie en ambitie.

Visie

BI wordt gezien als een bouwsteen die beleid, uitvoering en samenwerking versterkt. In 2030 is BI volledig ingebed in de organisatie en ondersteunt het besluiten met actuele en betrouwbare informatie. Dit vergroot transparantie richting bestuur en opdrachtgevers, biedt sturing voor management en teams, en versterkt samenwerking met partners en maatschappelijke impact.

Ambitie

De eerste stappen naar datagedreven werken zijn gezet met pioniers, BI-producten en verbeterinitiatieven. Toch blijft het gebruik van data versnipperd en projectmatig. De ambitie is om BI de komende jaren structureel te professionaliseren en breed te verankeren binnen de organisatie.

INNOVATIEKALENDER

Innovatie draait om het versterken van onze organisatie en het ontwikkelen van vernieuwing. Enerzijds verbeteren we voortdurend onze basis – processen, systemen en werkwijzen – anderzijds zoeken we naar nieuwe oplossingen om beter in te spelen op technologische ontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving. De nadruk ligt op vernieuwing, maar altijd met een solide fundament.

Innovatie is geen doel op zich, maar een middel om de dienstverlening slimmer, efficiënter en toekomstbestendig te maken. Dit vraagt om een open houding, samenwerking tussen afdelingen en ruimte om te leren en te experimenteren. Vaak begint innovatie klein, met een idee of procesaanpassing, maar kan uitgroeien tot een verandering met grote impact.

Sinds 2025 ontwikkelt de innovatiecultuur binnen de ODZL zich sterk. Waar innovatie eerder geen vaste plek had, zien we nu een duidelijke omslag. Door de groei

van de organisatie en nieuwe medewerkers ontstaat dynamiek. Rollen zijn aangepast om innovatie beter te ondersteunen en kennis te benutten. Daarnaast is een projectleider innovatieve projecten aangesteld als vast aanspreekpunt. Zo laten we zien dat innovatie belangrijk is en bouwen we samen aan een organisatie waarin vernieuwen vanzelfsprekend is.

5.3 ONDERSTEUNING

De ondersteuning van de organisatie bestaat uit een stafafdeling en de afdeling bedrijfsvoering. De staf van de organisatie bestaat uit de controller, directie adviseur, concernjurist, programmamanager en managementassistent. De afdeling Bedrijfsvoering wordt gevormd door adviseurs en medewerkers op het gebied van HR, data/informatievoorziening, planning & control, communicatie, kwaliteitsmanagement, innovatie, secretariaat en VTH-coördinatie.

De ODZL heeft een huurovereenkomst voor kantoorruimte en parkeerplaatsen afgesloten met de provincie Limburg. Tevens wordt een groot deel van de resterende ondersteunende diensten afgenomen van de provincie Limburg. De afspraken daaromtrent zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Dit heeft betrekking op ICT-systemen en diensten, VTH-administratie, financiële administratie, salarisadministratie, beheer dienstauto's, postverwerking en archief.

6. BIJLAGEN

6.1 RISICO-INVENTARISATIE

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico	
1. Risico's i.v.m. de Omgevingswet								
1.1	De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/of niet uniforme uitleg.	Het risico bestaat dat er interpretatieverschillen zijn over welke aanvullende taken bij de ODZL moeten liggen danwel bij de deelnemers. Als gevolg hiervan kan mogelijk de budgettering en bezetting bij de ODZL onjuist zijn. De gevolgen hiervan kunnen zijn dat er verstoringen in de bedrijfsvoering ontstaan en/of meer kosten worden gemaakt voor de uitvoering van de taken.	Specifiek	20	€ 500.000	€ 100.000	"Takenpakket in de basis onderdeel van de reguliere begroting Onzeker is extra financiering indien de taken zouden toenemen."	€ 50.000
1.2	De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deelnemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de ODZL.	Inbreng van (nieuwe) taken in de ODZL is in het verleden altijd hand in hand gegaan met inbreng van financiering waarbij de basishouding is om een minimum financiering in te brengen en een maximum aan taken.	Algemeen			€ -	Reeel risico dat niet door ODZL beïnvloedbaar is	€ -
1.3	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor het tarief onjuist is.	De huidige kengetallen zijn leidend voor de begroting en de opbouw van de prijzentabel in de productencatalogus van ODZL. Door de wijziging van inrichtingen naar MBA's zijn er minder cq. verouderde kengetallen beschikbaar om de juiste prijs te bepalen. Hierdoor ontstaat een begrotingsrisico dat de prijzen onvoldoende dekkend zijn voor de nieuwe taken. Dit risico zal in de toekomst kleiner worden zodra de referentiegegevens worden opgebouwd op basis van MBA's in plaats van de (oude) inrichtingen.	Specifiek	10	€ 500.000	€ 50.000	"Herijken van de productencatalogus. Herijking van kentallen in 2026. Omzettingsproces naar MBA's is grote inspanning "	€ 50.000
1.4	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor het tarief onjuist is.	Het risico bestaat dat de deelnemers niet alle MBA's hebben ingebracht bij de ODZL waardoor er onvoldoende robuustheid is en de organisatie niet is ingericht op de juiste basis.	Algemeen			€ -		€ -
1.5	Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculeerd waardoor het tarief onjuist is.	Door de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zal mogelijk - zodra gemeenten met de omgevingsplannen aan de slag gaan - meer dan gebruikelijk een beroep worden gedaan op de ODZL voor inhoudelijk en juridisch advies. Dit geldt zeker voor de kleine gemeenten. Het risico bestaat dat deze advisering meer tijd vereist dan vooraf verwacht en dat hiervoor onvoldoende middelen/bezetting beschikbaar zijn.	Specifiek	20	€ 250.000	€ 50.000	Opplussen juridische capaciteit naar noodzakelijke omvang	€ 50.000
2. Uitvoeringsrisico's primair proces								
2.1	Vergunning/melding wordt niet tijdig verleend.	Indien een vergunning niet tijdig is verleend, dan loopt de RUD ZL het risico dat de vergunning alsdan van rechtswege is verleend. Dit brengt met zich dat herstelwerk nodig is dan minder efficiënt is en leidt tot aanvullende werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisico na zorgvuldig vormgeven werkprocessen	€ -
2.2	Bevoegd gezag verzoekt advies dat afwijkt van wet- en regelgeving.	De mogelijkheid bestaat dat bevoegd gezag (onbewust) om advies vraagt aan de ODZL dat afwijkt van wet- en regelgeving. In de afstemming met betreffende deelnemer kan dit leiden tot extra werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	Restrisico voor extra tijdsbesteding	€ -
2.3	Aansprakelijkstelling ná foutieve advisering, besluitvorming e.d.	Het risico bestaat dat een derde partij de ODZL aansprakelijk stelt als gevolg van uitvoeringsfouten. In dat geval leidt dit tot juridische kosten en/of aanvullende werkzaamheden.	Algemeen			€ -	Is verzekerd via bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering, de eigen extra werkzaamheden echter niet verzekeraar	€ -

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
2.4 Vergunning verleend die tot uitvoeringsproblemen leidt.	Het risico bestaat dat een vergunning is verleend waar uiteindelijk blijkt dat (door de Omgevingswetgeving) onjuiste keuzes zijn gemaakt of dat de handhaving niet uitvoerbaar blijkt. Dit kan leiden tot een inefficiënte bedrijfsvoering en mogelijk juridische kosten.	Algemeen			€ -		€ -
2.5 Actualisering vergunningen is complex, omdat basis registratie niet op orde is.	Omdat de basis registratie onjuist en/of onvolledig is, bestaat het risico dat het actualiseren van vergunningen tot een ingewikkeld traject leidt.	Algemeen			€ -		€ -
3. Risico's in samenwerking met opdrachtgevers							
3.1 Financiële taakstellingen opgelegd door opdrachtgevers.	Regelmatig wordt een beroep gedaan op de ODZL om een financiële taakstelling te realiseren, bijvoorbeeld om de stijging van de CAO niet door te berekenen waardoor druk op het budget van de ODZL ontstaat.	Algemeen			€ -	Reeel risico gezien financiële positie opdrachtgevers	€ -
3.2 Afwijkingen van het uniform VTH-beleid.	Indien de deelnemers geen overeenkomstig VTH-takenpakket hebben ingebracht, dan is de inrichting van het toezicht door de ODZL niet optimaal efficiënt mogelijk waardoor de bedrijfsvoering minder efficiënt en effectief kan zijn.	Specifiek	20	€ 250.000	€ 50.000	Samen met deelnemers streven naar uniform beleid; ODZL is afhankelijk	€ 50.000
3.3 Een opdrachtgever trekt taken terug uit de ODZL.	Indien een opdrachtgever zich terugtrekt met plus-taken, dan kan dit een wezenlijke invloed hebben op de dekking van de bezetting en overhead. Dit is een specifiek risico voor onze werkzaamheden in Noord-Limburg.	Specifiek	10	€ 1.000.000	€ 100.000	Zie overeengekomen spelregels in GR	€ 100.000
3.4 Een opdrachtgever stelt niet de benodigde financiële middelen ter beschikking.	Het risico ziet toe op de situatie dat prijsafspraken zijn gemaakt en dat de werkelijke uitvoeringskosten hoger zijn waarbij de deelnemer niet bereid is de meerkosten te betalen.	Algemeen			€ -		€ -
3.5 Risico dat geschillen ontstaan door gedeelde verantwoordelijkheid ODZL en bevoegd gezag.	De ODZL is in de uitvoering mede afhankelijk van het bevoegd gezag waarbij de ODZL wordt gemandateerd terwijl het bevoegd gezag verantwoordelijk blijft. De onderlinge afhankelijkheid kan gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering doordat taken afgestemd moeten worden en soms aanleiding geven tot overleg en afstemming tussen ODZL en bevoegd gezag, bijvoorbeeld als er onenigheid is ODZL en bevoegd gezag over een casus. Dit leidt tot inefficiëntie en/of (procedurele) fouten met mogelijk financiële (claim)gevolgen.	Algemeen			€ -		€ -
3.6 Geen afgestemd milieubeleid, omdat niet alle milieutaken zijn ingebracht bij de ODZL.	Meerdere instanties (gemeente, ODZL, ODNML) komen op dezelfde locatie over de vloer, omdat werkzaamheden niet op elkaar zijn afgestemd. Dit leidt tot inefficiency.	Algemeen			€ -		€ -
4. Politieke risico's							
4.1 Regelgeving (denk aan ZZS, Kaderrichtlijn Water, PFAS) heeft invloed op andere werkzaamheden.	Dit risico kan leiden tot extra taakinvoering door de ODZL. Ook kan het mogelijk zelfs leiden tot het stilvallen van de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld omdat energie-aansluitingen niet worden gerealiseerd. Het is theoretisch mogelijk dat de taakuitvoering onmogelijk is waardoor de kosten doorlopen terwijl deelnemers niet bijdragen aan de kosten.	Specifiek	20	€ 500.000	€ 100.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 100.000
4.2 Invloed van Europese wetgeving op landelijke regels.	De wetgeving kan onder invloed van Europese regels veranderen waardoor het uitvoeringsveld van de ODZL kan veranderen.	Specifiek	20	€ 250.000	€ 50.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 50.000
4.3 Geopolitieke ontwikkelingen	Inflatie, oorlog/conflicten, stroomstoring, internetstoring etc. zorgen voor onzekerheid en instabiliteit	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	Betreft restrisico niet door ODZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 200.000

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans* Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico	
5. Bedrijfsvoering: personeel en financieel								
5.1	De bezetting van de ODZL is kwantitatief (vacatures) en/of kwalitatief (starters) niet van voldoende niveau.	Het risico ziet toe op de druk op de arbeidsmarkt om voldoende gekwalificeerd personeel aan de ODZL te binden passend bij de omvang en complexiteit van het takenpakket.	Algemeen			€ -	Werken met flexibele schil en strategische personeelsplanning	€ -
5.2	Begeleiding en opleiding van (nieuwe) medewerkers past niet bij (of naast) de reguliere taken.	Het risico bestaat dat de opleiding van (nieuwe) medewerkers meer inspanning vraagt dan er beschikbare capaciteit is waardoor aanvullende capaciteit moet worden ingezet en/of aanvullende kosten moeten worden gemaakt.	Algemeen			€ -		€ -
5.3	Werkplek voldoet niet aan ARBO eisen.	Het risico ziet toe op werkplekken die - mede in relatie tot hybride werken - niet voldoen aan de ARBO-eisen en leiden tot (aanvullend) ziekteverzuim en mogelijke aansprakelijkheid van de ODZL.	Algemeen			€ -	Via preventiemedewerker, uitgevoerde RIE en budget overige personeelskosten wordt hier actief op geacteerd. Bovendien is aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Betreft restrisico	€ -
5.4	Uitval/ziekte medewerkers.	Het risico van ziekte en/of uitval valt onder de reguliere begrotingsrisico's van de ODZL, tenzij sprake is van een buitengewoon ziekteverzuim.	Algemeen			€ -	Er wordt actief gestuurd op preventie en ziekteverzuimbegeleiding, verzuim zit binnen de norm bruto / netto uren	€ -
5.5	Begrotingsrisico's	Reguliere begrotingsrisico's zien toe op de onjuiste begroting vooraf van taken en daarmee samenhangende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene kosten en/of onvoorziene kostenstijgingen	Algemeen			€ -		€ -
5.6	Niet tijdige betaling opdrachtgevers.	Het is en blijft een risico dat de betaling van de bijdrage door de deelnemers niet tijdig komt waardoor er een liquiditeitsprobleem kan optreden.	Algemeen			€ -		€ -
5.7	Inefficiënte werkprocessen.	Het risico bestaat dat werkprocessen niet meer actueel zijn waardoor sprake is van inefficiëntie in de bedrijfsvoering die niet voorzien is en leidt tot aanvullende kosten.	Algemeen			€ -		€ -
5.8	Handhaving door Belastingdienst op wet DBA.	De Belastingdienst gaat strikter handhaven op naleving van de Wet DBA om schijnzelfstandigheid van ZZP-ers te voorkomen. Risico dat naheffingen en boetes worden opgelegd.	Algemeen			€ -		€ -
6. Bedrijfsvoering: ICT								
6.1	De VTH-applicatie (RX Mission) en urenregistratie (AFAS) wordt doorlopend ontwikkeld en werkt niet volledig adequaat.	Het risico bestaat dat de applicaties niet adequaat functioneren waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt en de registratie van zaken en uren niet correct is.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	"Voor RxMission is een contract met de leverancier en een SLA waardoor er garanties en waarborgen zijn in geval van uitval en onvoldoende functioneren. De leverancier kan aansprakelijk gesteld worden. Voor AFAS wordt meegelift op het contract van de Provincie Limburg, maar dit is niet specifiek geborgd. Key users VTH waken over de functionaliteit en instructie. Medewerkers zijn opgeleid en bijgeschoold."	€ 50.000
6.2	De DSO-applicatie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) functioneert niet naar behoren.	De DSO-applicatie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt landelijk ontwikkeld en de ontwikkeling en implementatie vallen buiten de beïnvloedingssfeer van de ODZL. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt.	Specifiek	20	€ 500.000	€ 100.000	De ontwikkeling valt buiten de directe beïnvloedingssfeer van ODZL en is derhalve een netto risico	€ 100.000
6.3	Cyberrisico's ten aanzien van continuïteit van systemen en integriteit van data.	Het risico bestaat dat een cyberaanval leidt tot een losgeld eis waarbij de ODZL moet bepalen of dit losgeld betaald wordt om hiermee operationele verstoringen te voorkomen en/of eventuele reputatieschade. Het verlies van data kan gevolgen hebben voor de reputatie en bedrijfscontinuïteit.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De ODZL steunt op de ingestelde maatregelen door de IT-provider en laat deze maatregelen met regelmaat testen.	€ 50.000
6.4	Verlies van vertrouwelijke data als gevolg van eigen werkwijze	Het risico ziet toe op verlies van data door eigen medewerkers als gevolg van gaten in de eigen werkwijze, menselijke fouten en IT.	Algemeen					€ -

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest-risico
6.5 Ontwikkelingen AI vormen risico voor vertrouwelijkheid van gegevens	Het gebruik maken van AI leidt tot ongewenste openbaarmaking van vertrouwelijke informatie	Algemeen				Opstellen interne gebruiksrichtlijn voor AI	€ -
6.6 Datakwaliteit is niet op orde	Juistheid, volledig en actualiteit van data zijn niet geborgd, wat tot inefficiënte processen en/of onjuiste beslissingen leidt.	Algemeen					€ -
7. Bedrijfsvoering: rechtmatigheid							
7.1 Onzorgvuldige aanbestedingsprocedure leidt tot schadeclaim.	De ODZL is verplicht tot het volgen van de Europese aanbestedingsprocedures en indien hierin onregelmatigheden plaatsvinden, dan bestaat een risico op schadeclaims en/of aanvullende werkzaamheden om dit te herstellen.	Algemeen				Zorgvuldig toepassen aanbestedingswetgeving, intern beleid en ondersteuning via inkoopadviseurs Provincie Limburg	€ -
7.2 Uitgaven door de ODZL zijn niet rechtmatig omdat deze buiten het begrotingskader vallen.	Dit betreft een theoretisch risico dat zich in de praktijk - door afdoende beheersmaatregelen - nooit voor doet. Indien dit risico evenwel in de praktijk zou plaatsvinden, dan bestaat het risico dat deelnemers niet willen bijdragen aan de financiële gevolgen.	Algemeen				Monitoren uitgaven via rapportages. Interne controle via controller, externe controle via accountant	€ -
7.3 Niet voldoen aan privacy protocollen en dataprotectie.	Niet voldoen aan de AVG kan leiden tot een hoge boete die kan oplopen tot 4% van de omzet van de overtreder.	Algemeen				Er is een FG benoemd en er zijn procedures om binnen de AVG te werken.	€ -
7.4 Wet Open Overheid vraagt veel niet begrote ureninzet.	Deze wet is vervanger van de WOB sinds 2022 en vereist pro-actiever informatie te openbaren waardoor dus ook pro-actief meer stukken moeten worden geanonimiseerd. Dit vereist extra middelen om dit mogelijk te maken.	Algemeen					€ -
							€ 850.000

Recapitulatie	€ 25.934.743	Begroting ODZL 2027
1,50%	€ 389.021	Risico-dekking algemene risico's
	€ 850.000	Kwantificering specifieke risico's
	€ 1.239.021	Totaal risico's
4,8%		Risico's als percentage van de begroting
	€ 256.780	Afgedekt via post onvoorzien in begroting 2027 (1%)
	€ 982.242	Af te dekken via algemene reserves
	€ 1.239.021	Totaal risico's

6.2 TARIEVENOVERZICHT

Deze tabel is conform de Productcatalogus vastgesteld door het dagelijks bestuur met tarieven 2027 (exclusief opslag kosten bedrijfsvoering) zoals in deze begroting genoemd.

Genormeerde taken					
Locatiekental		tarief per uur (in €)	tarief-correctie	tijd per locatie (in uur)	totaal (in €)
Seveso locaties	Op het standaard-uurtarief is een correctiefactor toegepast, omdat uren van o.a. bouwtaken (met ander tarief) zijn verschoven naar het locatiekental. Dit is voor provinciale locaties een negatieve tariefcorrectie (de extra taken in het locatiekental hebben gemiddeld een goedkoper uurtarief). Voor de gemeentelijke locaties is dit een positieve correctie (de extra taken in het locatiekental hebben gemiddeld een hoger uurtarief).	€ 88,61	-0,76%	511,2	€ 44.952,00
RIE 4 locaties		€ 88,61	-0,76%	470,4	€ 41.364,28
RIE overig - provinciaal		€ 77,45	-0,76%	183,7	€ 14.120,22
RIE overig - gemeentelijk		€ 77,45	2,05%	116,6	€ 9.216,31
Overig vergunningsplichtig locatie (cat. C) - provinciaal		€ 70,64	-0,76%	153,4	€ 10.753,56
Overig vergunningsplichtig locatie (cat. C) - gemeenten		€ 70,64	2,05%	42,7	€ 3.078,09
Zwaar meldingsplichtig basistaak-locaties (cat. B)		€ 70,64	2,05%	9,8	€ 706,45
Licht meldingsplichtig basistaak-locaties (cat. B)		€ 70,64	2,05%	6,2	€ 446,94
Niet-basistaak locaties		€ 62,58	2,05%	4,4	€ 281,01
Totalen					
Niet-locatiegebonden basistaken					
		tarief per uur (in €)		tijd (uren)	totaal (in €)
Asbest	23,8% complex en 76,2% gemiddeld tarief	72,26		8.053	€ 581.914
Bodem	51,7% complex en 48,3% gemiddeld tarief	74,16		18.908	€ 1.402.258
Totalen					

Niet-genormeerde taken		tarief per uur (in €)			
Vergunningverlening					
Informatie- en Rapportageplicht Milieu		€ 77,45			
Omgevingsvergunning Milieu		€ 77,45			
Meldingen		€ 70,64			
Milieu Effect Rapportage		€ 77,45			
Ontheffing		€ 70,64			
Toezicht & Handhaving					
Vuurwerk Toezicht	Toezicht Vuurwerk	€ 62,58			
Bouw Toezicht	Toezicht Bouwen en RO	€ 77,45			
Bodem Toezicht (alleen PRV)	Toezicht Bodem	€ 77,45			
Energie Toezicht	Toezicht Energie Controle	€ 77,45			
Specialismen					
Advies Externe Veiligheid / Omgevingsveiligheid	Advies Externe Veiligheid / Omgevingsveiligheid	€ 77,45			
Advies (water) bodem - water - bouwstoffen (alleen PRV)	Advies (water) bodem - water - bouwstoffen	€ 77,45			
Advies Geur, Lucht	Advies Geur, Lucht	€ 77,45			
Advies Geluid, Trilling en Licht	Advies Geluid, Trilling en Licht	€ 77,45			
Advies Energie	Advies Energie	€ 77,45			
Verzoek Woo		€ 77,45			
Informatieverstrekking / Algemeen Advies	Informatieverstrekking / Algemeen Advies	€ 70,64			
Projecten					
Sanering verkeerslawaaai		€ 77,45			
BOA-capaciteit		€ 88,61			

6.3 WIJZIGING FINANCIERINGS-SYSTEMATIEK

Bij de vaststelling van de begroting 2025 heeft het algemeen bestuur toegezegd om een onderzoek te verrichten naar een faire en transparante verdeling van kosten. De deelnemers en de ODZL wensen een evaluatie en verdieping in de alternatieve mogelijkheden voor financiering om te beoordelen of de systematiek nog aansluit bij de verwachtingen. Dit mede in het licht van een aantal ontwikkelingen in het werkveld van de omgevingsdiensten, zoals de robuustheidscriteria die in een AMvB worden vastgelegd, de druk op de financiering van de taken en het landelijk ontwikkelde voorkeursmodel voor financiering van omgevingsdiensten uit de IBP-VTH Rapportage financieringssysteematiek omgevingsdiensten.

In 2025 is onder leiding van Arena Consulting, samen met een interne projectgroep, stapsgewijs invulling gegeven aan deze opdracht. Daarbij vond regelmatig overleg plaats met een klankbordgroep bestaande uit accounthouders en controllers van de deelnemers.

De huidige financiering is gebaseerd op een outputmodel met een onderscheid in een pakketdeel en een programmadeel. In het pakketdeel is van een aantal inrichtingstypen inrichtingsprijzen bepaald, die vermenigvuldigd met het aantal inrichtingen per type, de totale begrote en feitelijk af te rekenen bijdrage van de deelnemer bepalen. In het programmadeel wordt voor de begroting en feitelijk af te rekenen bijdrage een inschatting gemaakt van benodigde uren. Voor projectkosten vindt afrekening plaats op basis van daadwerkelijk afgenomen uren.

De huidige financieringssysteematiek kent veel sterke punten (voorspelbaar, eenvoudig, uniform, bewegingsvrijheid en ruimte voor maatwerk). De systematiek van de ODZL heeft model gestaan voor het landelijke voorkeursmodel. Het wijkt hier dan ook slechts beperkt van af. De volgende wijzigingen worden voorgesteld:

1. FINANCIERINGSYSTEMATIEK

- All-in locatiekental, zodat alle werkzaamheden op de vaste milieulocaties eenvoudig, uniform en voorspelbaar begroot worden (dus bijv. ook advies en bezwaar/beroep).
- Meerdere nieuwe locatietypen met eigen locatiekental (ook voor niet-basistaken), zodat

voor alle vaste milieulocaties een uniforme bijdrage geleverd wordt.

- Invoering van norm (combinatie van inwoneraantal en bebouwd oppervlak) voor niet-locatiegebonden basistaken asbest en bodem, zodat werkzaamheden die jaarlijks op verschillende plekken plaatsvinden, eenvoudig, uniform en voorspelbaar begroot worden
- Dekking bedrijfsvoeringskosten transparant met vaste bijdrage per deelnemer i.p.v. opslag in uurtarief.

2. SPELREGELS

- Periodieke bijstelling van kentallen (4-jaarlijks), voor het eerst in 2026.
- Gelijk aan de huidige situatie is het voorstel om bij afwijkingen tussen begroting en realisatie niet af te rekenen met een specifieke deelnemer. Argumenten hiervoor zijn onder meer de regionale gedachte (milieuproblematiek overschrijdt gemeentegrenzen) en verschillende urenbesteding per jaar per deelnemer door risicogerichte benadering en vraag gestuurde producten (aanvragen, meldingen, klachten, handhavingsverzoeken, bezwaren). De normen vormen een goed meerjarig gemiddelde.
- Bij buitenproportionele inzet gedurende het jaar worden specifieke afspraken gemaakt. Dit geldt bijvoorbeeld bij calamiteiten (hardheidsclausule).
- Indien voor een deelnemer gedurende twee jaar >10% meer/minder kosten zijn gemaakt dan begroot, vindt aanpassing plaats voor de begroting van volgende jaren. Door aanpassing van normen (kentallen, frequenties, ervaringscijfers) of urenraming wordt de verdeling meer rechtvaardig gemaakt.

3. HERVERDEEFFECTEN

Op het niveau van de organisatie als geheel is er als gevolg van de voorgestelde financieringssysteematiek geen financieel effect, omdat de totale begroting onveranderd blijft. De kostenverdeling ziet immers alleen toe op de toerekening aan de deelnemers. Inherent aan wijziging van de financieringssysteematiek is dat er herverdeeleffecten tussen deelnemers optreden. De herverdeeleffecten zijn voor de meeste deelnemers beperkt. De absolute negatieve impact is maximaal circa € 152.000 en de positieve impact is maximaal circa € 284.000. We hanteren een 3-jarig ingroeimodel voor

de positieve en negatieve verschillen met de huidige financieringssysteematiek (2027=33%, 2028=67%, 2029=100%).

Het algemeen bestuur heeft op 8 oktober 2025 ingestemd met bovenstaande uitgangspunten voor wijziging van de financieringssysteematiek. In samenhang met de ontwerpbegroting 2027 wordt de gewijzigde financieringssysteematiek aan de raden en provinciale staten voorgelegd voor het indienen van een mogelijke zienswijze.

6.4 BIJDRAGE PER DEELNEMER

De kosten per deelnemer zijn in onderstaande tabel opgenomen. De voorlopige werkprogramma's 2027 zijn gebaseerd op de werkprogramma's 2026 gecorrigeerd voor de bekende en verwachte aanpassingen. Omdat de kostenverdeling is opgesteld op basis van de nieuwe financieringsystematiek (zie vorige paragraaf), zijn bedrijfsvoeringkosten (overhead) apart berekend en zijn herverdeeffecten met de huidige systematiek verrekend (2027=67%; 2028=33%; 2029=0%).

De feitelijke bijdrage in 2027 kan afwijken van deze opstelling afhankelijk van de ontwikkelingen in de werkprogramma's van de deelnemers.

Deelnemer	2027 vanuit gewijzigde werkprogramma's 2026	Bedrijfsvoering kosten (overhead)	Subtotaal 2027	Verrekening ingroei financierings-systematiek	Totaal 2027	Gewijzigde begroting 2026	Mutatie
Beek	€ 341.838	€ 213.063	€ 554.901	€ 39.485	€ 594.386	€ 529.884	€ 64.502
Beekdaelen	€ 557.375	€ 347.297	€ 904.673	€ 39.928-	€ 864.745	€ 732.830	€ 131.915
Brunssum	€ 170.874	€ 105.526	€ 276.400	€ 21.717-	€ 254.684	€ 210.409	€ 44.274
Eijsden-Margraten	€ 230.078	€ 173.910	€ 403.988	€ 115.035	€ 519.023	€ 502.441	€ 16.582
Gulpen-Wittem	€ 216.192	€ 139.222	€ 355.414	€ 15.271	€ 370.685	€ 305.599	€ 65.086
Heerlen	€ 691.870	€ 424.611	€ 1.116.481	€ 64.587-	€ 1.051.894	€ 846.384	€ 205.510
Kerkrade	€ 402.370	€ 252.168	€ 654.538	€ 40.822-	€ 613.716	€ 504.674	€ 109.042
Landgraaf	€ 297.486	€ 185.186	€ 482.672	€ 30.535-	€ 452.137	€ 350.540	€ 101.597
Maastricht	€ 1.204.512	€ 739.228	€ 1.943.740	€ 189.177	€ 2.132.917	€ 1.891.778	€ 241.138
Meerssen	€ 287.422	€ 179.666	€ 467.088	€ 70.508-	€ 396.580	€ 318.074	€ 78.505
Simpelveld	€ 104.884	€ 65.026	€ 169.910	€ 11.946-	€ 157.964	€ 134.997	€ 22.967
Sittard-Geleen	€ 1.067.574	€ 675.469	€ 1.743.043	€ 105.573-	€ 1.637.469	€ 1.229.874	€ 407.596
Stein	€ 417.058	€ 259.226	€ 676.284	€ 72.238	€ 748.522	€ 693.271	€ 55.251
Vaals	€ 122.744	€ 75.987	€ 198.731	€ 3.015-	€ 195.716	€ 168.771	€ 26.945
Valkenburg a/d Geul	€ 151.905	€ 99.111	€ 251.015	€ 42.959-	€ 208.057	€ 146.785	€ 61.272
Voerendaal	€ 122.057	€ 76.696	€ 198.753	€ 4	€ 198.758	€ 174.359	€ 24.399
Provincie Limburg	€ 9.807.646	€ 4.375.011	€ 14.182.657	€ 379	€ 14.183.035	€ 14.130.152	€ 52.884
Totaal	€ 16.193.883	€ 8.386.405	€ 24.580.287	€ 0	€ 24.580.287	€ 22.870.822	€ 1.709.465

6.5 LIJST MET AFKORTINGEN

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
BBT	Beste beschikbare technieken
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BI	Business Intelligence
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best available technique reference document
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen. Vervallen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zie verder onder Seveso
CPB	Centraal Plan Bureau
ETS	Emission Trading System, het Europese systeem van handel in broeikasemissierechten
FTE	Full time equivalent
GIS	Geografisch Informatiesysteem
HR	Human Resources
IBP VTH	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IPO	InterProvinciaal Overleg
KIS	Kennis Infrastructuur
KRW	Kaderrichtlijn Water
MBA	Milieubelastende activiteit
ODZL	Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Ow	Omgevingswet
RIE-4	Richtlijn Industriële Emissies categorie 4
Seveso	De naam 'Seveso' wordt vanaf 1 januari 2024 gebruikt voor de meest risicovolle bedrijven waar zware ongevallen kunnen voorkomen. De naam is een verwijzing naar de Europese Seveso-III-richtlijn. Deze richtlijn heeft zijn naam ontleend aan het plaatsje Seveso in Italië waar een zwaar industrieel ongeval heeft plaatsgevonden.
SGO	Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties
SPUK THE	Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH(A)	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving (en Advies)
Wbb	Wet bodembescherming
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Woo	Wet open overheid
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

Omgevingsdienst

ZUID-LIMBURG

info@odzl.nl
(043) 389 73 30
Postbus 5700, 6202 MA Maastricht

www.odzuidlimburg.nl